

**IZVJEŠĆE O MIŠLJENJIMA I STAJALIŠTIMA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
POVODOM INTERPELACIJE O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE OD 25. OŽUJKA
2004. GODINE**

Sažetak

Pregovori o sklapanju dodatnog protokola uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica i Privremeni sporazum o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima između Republike Hrvatske i Europske zajednice - Protokola 7. O proširenju vode se temeljem odredaba Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine", broj 28/96), a ne Zakona o provedbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica i Privremenog sporazuma o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima između Republike Hrvatske i Europske zajednice ("Narodne novine - Međunarodni ugovori", broj 15/01).

Shodno navedenome, Vlada Republike Hrvatske nije obvezna uputiti Hrvatskom saboru prijedlog odluke i prijedlog stajališta u vezi navedenih pregovora radi donošenja zaključaka, te ne postupa protivno odredbama Zakona o provedbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica i Privremenog sporazuma o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima između Republike Hrvatske i Europske zajednice .

I. U svjetlu ulaska novih 10 država u Europsku uniju, a slijedom članka 23. Privremenog sporazuma, koji određuje da će u slučaju pristupanja neke treće zemlje Zajednici biti održane konzultacije kako bi se zajamčilo uzimanje u obzir međusobnih interesa Zajednice i Republike Hrvatske, između RH i Zajednice započeli su razgovori oko sklapanja Dodatnog protokola uz Privremeni sporazum o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima između Republike Hrvatske i Europske zajednice, i uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske, s jedne strane, i Europske Zajednice i njenih država članica, s druge strane (u daljnjem tekstu: Dodatni protokol). Ulaskom novih država članica trgovinski odnosi između tih država i RH prestat će se odvijati u skladu s dvostranim ugovorima o slobodnoj trgovini koji su sada na snazi, i bit će u potpunosti regulirani Privremenim sporazumom (NN-MU 15/2001), odnosno Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (NN-MU 14/2001) kada isti stupi na snagu. Sklapanjem dodatnih protokola uvažava se činjenica proširenja Europske unije na deset novih država članica. Protokolima će se u određenoj mjeri adaptirati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju odnosno Privremeni sporazum kako bi se na odgovarajući način uredili trgovinski odnosi Republike Hrvatske sada s proširenom Europskom unijom.

U skladu s člankom 6. Akta o pristupanju novih država članica Europske unije, nove će države članice Europske unije temeljem posebnih protokola postati stranke ugovora koji su ranije sklopljeni između EU i trećih država. U ime svih država članica pregovore o njihovom sklapanju vodi Europska komisija.

II. Slijedom navedenog, između Republike Hrvatske i Europske komisije započeli su pregovori oko sklapanja Dodatnog protokola kojim bi se na odgovarajući način izmijenio Privremeni sporazum i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. U konkretnom slučaju nije riječ o pitanju provedbe tih međunarodnih ugovora, niti o donošenju odluke Privremenog odbora ili Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje (koje još nije niti osnovano), već o pregovorima oko sklapanja ugovora o izmjeni Privremenog sporazuma i Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Vlada Republike Hrvatske, u skladu sa Zakonom o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (NN 28/96), dana 29. listopada 2003. donijela je Odluku o pokretanju postupka za sklapanje dodatnog protokola. Odluka se temelji na članku 7. Zakona, koji utvrđuje pravo Vlade Republike Hrvatske donositi odluku o pokretanju postupka za sklapanje međunarodnog ugovora, uključujući i utvrđivanje osnove za vođenje pregovora.

U skladu s citiranim Zakonom, tijekom pregovora ovlašteno Vladino izaslanstvo po potrebi izrađuje izvješća o pojedinim fazama u pregovorima, te ukoliko pregovori rezultiraju usuglašavanjem teksta, nakon razmatranja usuglašenog teksta i izvješća o vođenim pregovorima, Vlada Republike Hrvatske prihvaća izvješće i ovlašćuje osobu za potpisivanje. Dodatni protokol, kao međunarodni ugovor koji podliježe potvrđivanju Hrvatskog sabora, međutim, ne može za Republiku Hrvatsku stupiti na snagu ukoliko ga ne potvrdi Hrvatski sabor. Slijedom navedenog, a u skladu s člankom 16. Zakona, Vlada Republike Hrvatske pokreće postupak za potvrđivanje potpisanog međunarodnog ugovora pred Hrvatskim saborom. Izuzetno, u skladu s člankom 10. Zakona, međunarodni ugovor ili njegov dio može se privremeno primjenjivati dok ne stupi na snagu na temelju posebne odluke Vlade Republike Hrvatske.

Stoga se dosadašnji tehnički razgovori, kao i dva kruga pregovora, nisu odvijali u okviru Privremenog odbora, već kao pregovori između predstavnika Republike Hrvatske i Europske komisije.

III. Vlada Republike Hrvatske tako je u postupku pregovaranja oko sklapanja dodatnog protokola postupala u skladu s odgovarajućom pravnom regulativom, tj. Zakonom o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora. Uz navedeno, Vlada je u postupku dosadašnjeg pregovaranja s Europskom komisijom postupala i posebno transparentno, te je po pozivu, a ne na temelju neke zakonske obveze iz navedenih zakona, na zajedničkoj sjednici Odbora za europske integracije, Odbora za poljoprivredu i šumarstvo i Odbora za vanjsku politiku održanoj dana 2. ožujka 2004, dala informaciju o pregovorima za sklapanje protokola, i odgovarala na postavljena pitanja članova odbora. Odbori su tada zaključkom podržali napore Vlade Republike Hrvatske i pozvali je nakon drugog kruga pregovora ponovno dostaviti informaciju o stanju pregovora.

IV. Zakon o provedbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Privremenog sporazuma (NN-MU 15/2001) donesen je istodobno s potvrđivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Privremenog sporazuma kako bi se njime utvrdili načini postupanja *u određenim pitanjima vezanim za provedbu* Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Privremenog sporazuma.

U članku 1. Zakona o provedbi utvrđuje se njegovo polje primjene, te se navodi da se on primjenjuje:

- za slučaj donošenja odluka i preporuka u okviru Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje i Privremenog odbora (pri čemu se u tom slučaju propisuje postupak za utvrđivanje stajališta RH koja njezini predstavnici zastupaju u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje i Privremenom odboru prilikom donošenja tih odluka i preporuka, koji u sebi uključuje i donošenje zaključka HS),
- za postupak provođenja odluka i preporuka Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje i Privremenog odbora.
- na nadzor Hrvatskog sabora nad provedbom tih sporazuma i
- na nadzor Hrvatskog sabora nad postupkom sklapanja dvostranih ugovora o regionalnoj suradnji.

Način na koji će se naprijed navedeno provoditi dalje se razlaže u pojedinim člancima Zakona o provedbi. Tako se propisuje *postupak koji treba prethoditi u slučaju donošenja odluka i preporuka u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje i u Privremenom odboru (članci 3. i 4)*, obveza objave tako donesenih odluka i preporuka (članak 5), postupak provođenja određenih odluka Vijeća ili Privremenog odbora (članak 6.). Kao jedini *lex specialis* u odnosu na Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora nalazi se odredba iz članka 8., koja izrijekom propisuje obvezu podnošenja HS izvješća o vođenju pregovora te,

prije potpisivanja, dostavu teksta HS na donošenju zaključaka, u slučaju pregovaranja radi sklapanja dvostranih ugovora o regionalnoj suradnji predviđenih u SSP.

V. Zakon o provedbi tako ne regulira pitanje ugovaranja izmjene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju ili Privremenog sporazuma, o čemu se u ovom trenutku odvijaju pregovori između Republike Hrvatske i Europske komisije. Za postupak ugovaranja izmjene međunarodnog ugovora mjerodavan je Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

VI. Vežano za navode iz samog teksta Interpelacije, Vlada Republike Hrvatske očituje se kako slijedi:

- Ad. stavak 2. Sugerira se da članak 3. Zakona o provedbi propisuje da se stajališta Republike Hrvatske koja iznose njezini predstavnici uređuju odlukom Vlade Republike Hrvatske, o čemu prije donošenja Hrvatski sabor donosi zaključak. Međutim, člankom 3. Zakona propisuje se način utvrđivanja samo onih stajališta Republike Hrvatske koja njezini predstavnici u Vijeću ili Privremenom odboru zastupaju prilikom donošenja odluka i preporuka.

- Ad. stavak 3. Intencija Zakona o provedbi jest osigurati ulogu Hrvatskog sabora u postupku donošenja odluka i preporuka Privremenog odbora, odnosno Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje, prije njihovog donošenja. Naime, jednom donesene odluke Privremenog odbora, odnosno Vijeća, u skladu sa samim sporazumima obvezuju stranke, te ne podliježu daljnjem potvrđivanju Hrvatskog sabora.

Upravo stoga, u Zakonu je predviđen poseban prethodni postupak (članak 3 i 4.) za slučaj donošenja odluka i preporuka, koji omogućuje da Hrvatski sabor razmotri i očituje se na stajališta koja će predstavnici Republike Hrvatske zastupati prilikom donošenja odluka i preporuka u okviru Privremenog odbora ili Vijeća, i to prije nego one budu donesene i postanu obvezatne za stranke. U slučaju sklapanja, odnosno izmjene međunarodnih ugovora, kontrola Hrvatskog sabora ostvaruje se kroz (naknadni) postupak potvrđivanja međunarodnog ugovora, odnosno njegove izmjene.

- Ad. stavak 4. U ovom trenutku kao oblik institucionaliziranog dijaloga s Europskom unijom postoji Privremeni odbor osnovan po Privremenom sporazumu (a ne Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje, koje će biti osnovano tek nakon što Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju stupi na snagu), ali se pregovori oko sklapanja Dodatnog protokola ne vode na njegovim sjednicama, ni u njegovom okviru, već izravno između predstavnika RH i Europske komisije.

- Ad. stavak 5. Vlada RH ima legitimne pregovaračke stavove utvrđene odlukom Vlade RH u skladu i na temelju članka 7. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, koji je pravni temelj za pokretanje postupka za sklapanje ili izmjenu nekog međunarodnog ugovora.